

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
PARTICIPATION IN ACADEMIC MANAGEMENT OF TEACHERS UNDER THE
SITUATION OF THE EPIDEMIC OF COVID-19 IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
PATHUM THANI PRIMARY EDUCATION REGION 1

^[1]ช่อมาลัย คงศิริ Chomarai Kongsiri

^[2]พระครูกิตติญาณวิสิฐ (ธนา กิตติญาณโณ) Phrakhukittiyana-visit (Thana Kittinano)

^[3]พระสุรชัย สุรชโย Phrasurachai Surachayo

^[1] ^[2] ^[3] มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Ayakami001@gmail.com

Article Received: August 16, 2023. Revised: December 20, 2023. Accepted: December 20, 2023.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของครู 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 และ 3) เพื่อเสนอการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามครูในโรงเรียนสังกัดโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 320 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง จำนวน 6 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน คือ สื่อการเรียนการสอน วัดผลและประเมินผลการศึกษา หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ 2) การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีการกระชับหลักสูตร ปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนทราบ เน้นการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องและทำทนาย เตรียมความพร้อมด้านการเรียนรู้ของเด็กตามวัยและสอดคล้องกับพัฒนาการด้านสังคม อารมณ์ และสติปัญญาและความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองแต่ละคน เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับนักเรียน และความพร้อมของผู้ปกครอง ยกย่องการประเมินเพื่อการพัฒนาเพื่อไม่ให้เด็กเสียโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะ ครูเปิดโอกาสให้เด็กย้อนคิดถึงกระบวนการเรียนของตนเอง 3) แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 การมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม กระชับหลักสูตร สื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมวาง สำนวณความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครอง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนสนับสนุนด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอน

สอน พัฒนาตนเองในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับนักเรียน และความพร้อมของผู้ปกครอง ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าทางการเรียน ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและยืดหยุ่น ยกกระตักการประเมินเพื่อการพัฒนา

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การบริหารงานวิชาการ, การแพร่ระบาดของโควิด 19

ABSTRACT

This research article the objectives were 1) to study the state of teachers' academic administration, 2) to study teachers' participation in academic administration under the situation of the COVID-19 epidemic, and 3) to propose participation in Academic management of teachers under the situation of the epidemic of COVID-19 in schools under the Office of Pathum Thani Primary Education Region 1 is a Mixed - method research. between quantitative and qualitative research, consisting of 1) quantitative research A questionnaire was used for 320 teachers in schools under the jurisdiction of Pathum Thani Primary Education Office Area 1. Data were analyzed using basic statistics: frequency, percentage, mean, standard deviation. 2) Qualitative research Interviews with administrators, teachers, and parents of 6 people. Data were analyzed by content analysis. The results showed that 1) The state of academic administration of teachers under the situation of the COVID-19 epidemic in schools under the Pathumthani Primary Education Office Region 1 as a whole was at a high level. When considering each aspect, it was found that they were at a high level in all 4 aspects, namely instructional media. 2) The results of the study of teachers' participation in academic administration under the situation of the COVID-19 epidemic in schools under the Pathum Thani Primary Education Office Region 1 have course tightening adjusted in accordance with the situation of COVID-19 and communicate to stakeholders All stakeholders know Focus on learning that causes new learning. Continuous and challenging, preparing children's learning according to their age and in line with their social development. Emotional and intellectual and readiness of each student and parent. Choose the right media for your students. and readiness of parents raise the level of assessment for development so that children do not lose the opportunity to develop knowledge and skills Teachers allow children to reflect on their own learning process. 3) Propose a guideline for teachers' participation in academic administration under the situation of the COVID-19 epidemic in schools under the Pathum Thani Primary Education Office Region 1, participation in curriculum development to involve the community. concise course Communicate to relevant people Give the opportunity for those involved to participate in the Survey the readiness of students and parents. Organize learning activities in line with the learner's learning ability level, support innovative media and technology in teaching and learning development. Self-development in the use of electronic media Choose the right media for your students. and readiness of parents Encourage teachers

to chart their learning progress. Evaluate learners' learning outcomes with a variety of flexible methods. raise the level of assessment for development.

Keywords: Participation, Academic Administration, COVID-19 Epidemic.

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้มีประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง จุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ใน 5 ด้าน คือ 1) เร่งแก้ปัญหากลุ่มผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา พัฒนาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss Recovery) ให้แก่ ผู้เรียนทุกระดับ รวมทั้งลดความเครียดและสุขภาพจิตของผู้เรียน 2) เสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยนักเรียน ด้วยระบบมาตรฐาน ความปลอดภัยกระทรวงศึกษาธิการ (MOE Safety Platform) 3) ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3-5 ปี และผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และป้องกันการหลุดออกจากระบบ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน และเด็กพิการที่ค้นพบจากการป้อนข้อมูลบ้านเด็กพิการให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา 4) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นสมรรถนะและการจัดทำกรอบหลักสูตร รวมทั้งจัดกระบวนการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม ให้เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน 5) จัดการอบรมครูโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน พร้อมกับการเสริมทักษะการสอนแบบออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพและการให้ความรู้ด้านการวางแผน และการสร้างวินัยด้านการเงินและการออมเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครู 6) ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ (Active Learning) มีการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และสมรรถนะของผู้เรียน (Assessment for Learning) ทุกระดับ 7) ยกย่องคุณภาพของนักเรียนประจำพักนอน สำหรับโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่สูง ห่างไกล และถิ่นทุรกันดาร 8) มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ทุกระดับ 9) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยการกระจายอำนาจและใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อสร้างความเข้มแข็ง โดยการจัดสรรกรอบวงเงินงบประมาณ (Block Grant) ตามหลักธรรมาภิบาลให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา (ครูบ้านนอก.คอม, 2565) การดำเนินการตามแผนการพัฒนาการบริหารงานวิชาการก็น่าจะพิจารณาได้ว่าโรงเรียนประสบความสำเร็จในการดำเนินงานวิชาการโรงเรียนนั้นก็สมควรได้รับการยกย่องยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่ดำเนินการกิจได้ผล (อุทัย บุญประเสริฐ, 2538) ซึ่งการบริหารงานในโรงเรียนที่สำคัญที่สุดก็คือ การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ของประเทศ (รุ่ง แก้วแดง, 2541) การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งเปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน โรงเรียนจะมีคุณภาพหรือต่อคุณภาพขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ ถ้างานวิชาการอ่อนงาณด้านอื่นๆ ก็อ่อนตาม (Van Miller, 1965)

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูงมากในการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID - 19 ประกอบด้วยผู้คนจำนวนมาก ได้แก่ นักเรียน ครูหรือผู้ดูแลนักเรียนและผู้ปกครองอยู่รวมกัน จึงมีความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสได้ง่ายถ้าหากจัดการไม่ดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์โรค COVID-19 และมีการจัดเตรียม

ความพร้อมก่อนการเปิดภาคเรียน หากยังมีการแพร่ระบาดที่ต่อเนื่องและหนักขึ้นก็จะมีจัดการเรียนการสอนออนไลน์เช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ซึ่งจะเป็นการเรียนผ่าน DLTV จากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์และรวบรวมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ใน OBEC Content Center ชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น Tutor ติวฟรี.com, e-Book เป็นต้น รวมถึงเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบเครือข่าย เพื่อรองรับการให้บริการแพลตฟอร์มการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับระบบ Digital e-Learning ของกระทรวงศึกษาธิการ แต่หากสถานการณ์การแพร่ระบาดคลี่คลายลงก็จะสามารถจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ตามปกติซึ่ง รูปแบบการเรียนการสอนอาจมีหลายรูปแบบ ได้แก่ การเรียนรู้ผสมผสานกับการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ครูผู้สอนและนักเรียนไม่ได้เผชิญหน้ากัน อีกทั้งมีการกำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 โดยมีการประเมินความพร้อมของสถานศึกษา ก่อนเปิดภาคเรียน ตรวจสอบสถานที่ ทำความสะอาดอาคารเรียน ห้องเรียน รวมไปถึงการจัดเตรียมสถานที่เพื่อเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล หรือระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) นอกจากนี้ยังมีแนวทางการเปิด-ปิดภาคเรียน มีการปรับตารางเรียนตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงการได้รับความรู้ให้ครบตามช่วงวัยของเด็กเพื่อลดการได้รับผลกระทบเชิงลบจากการเปลี่ยนแปลงให้น้อยที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) โรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้รับผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้การจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเกิดผลกระทบ การจัดการเรียนการสอนมีปัญหาอุปสรรค ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) คือ การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน และการบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา (กมลภู ประเสริฐ, 2547)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการแก่สถานศึกษานำไปแก้ไขปัญหการบริหารงานวิชาการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ให้ผ่านพ้นวิกฤติการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. เพื่อเสนอการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 142 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารและครู จำนวน 1,935 คน โดยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเปิด

ตารางเปรียบเทียบสำเร็จรูปของ R.V. Krejcie & D.W. Mogan ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร เช่นเดียวกัน และกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 320 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร ครู นักเรียน รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 10 รูป/คน เพื่อทราบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 2) กำหนดนิยามปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยอาศัยฐานทฤษฎีและงานวิจัย 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยจะคำนึงถึงการสร้างแบบสอบถามให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ถูกต้องและการได้แบบสอบถามที่ดีมีคุณภาพมีความตรงทั้งในเชิงโครงสร้าง (construct validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) รวมทั้งความเชื่อมั่น (reliability) 4) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) การใช้ภาษาและพิจารณาว่าแบบสอบถามครอบคลุมของเนื้อหาหรือไม่โดยการหาดัชนี (index of congruence: IOC) เท่ากับ 0.5-1.00 4) นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลจากการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.903 5) นำเครื่องมือไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วยสถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3.2 แบบสัมภาษณ์ โดยมีการสร้างแบบแบบสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ 3) ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการศึกษา กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 4) สร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ตามระเบียบวิธีวิจัยให้มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 5) นำเสนอโครงร่างแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Validity) 6) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 7) จัดพิมพ์เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ให้เป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับนำไปใช้จริงเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม 1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วยสถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ในการตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1) หาค่าเฉลี่ยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยพยายามรักษาสำนวนเดิมของผู้ให้สัมภาษณ์รวมทั้งปรับแก้ให้มีความชัดเจนทางการสื่อสาร ความหมาย และลดข้อความที่ซ้ำซ้อนกัน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้านมีระดับอยู่ในระดับมาก คือ สื่อการเรียนการสอน วัตถุประสงค์และประเมินผลการศึกษา หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวม

สภาพการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวม	n = กลุ่มตัวอย่าง 320			
	ระดับความคิดเห็นของครู		ระดับ	อันดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. หลักสูตร	4.05	0.79	มาก	3
2. การจัดการเรียนรู้	4.01	0.77	มาก	4
3. สื่อการเรียนการสอน	4.12	0.82	มาก	1
4. วัตถุประสงค์และประเมินผลการศึกษา	4.07	0.64	มาก	2
ภาพรวม	4.05	0.79	มาก	

2. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตร 1) มีการกระชับหลักสูตร ปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนทราบ 2) เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกิจกรรมการวางแผนการจัดการหลักสูตร จัดประเภทตัวชี้วัด เพิ่มความชัดเจนในการสื่อสารแก่ครูและผู้ปกครอง เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้

2.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ 1) เน้นการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง และท้าทาย เตรียมความพร้อมด้านการเรียนรู้ของเด็กตามวัยและสอดคล้องกับพัฒนาการด้านสังคม อารมณ์และสติปัญญาและความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองแต่ละคน 2) เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความรู้ เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ เดิมของนักเรียน ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน 1) เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับนักเรียน และความพร้อมของผู้ปกครอง เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่รอบตัวผู้เรียนหรือสื่อของจริงที่อยู่รอบๆบ้าน ที่นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัย ใช้สื่อออนไลน์อย่างเหมาะสม 2) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนร่วมดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและความพร้อมของนักเรียนตามการเรียนการสอนทั้ง 5 รูปแบบ

2.4 วัดผลและประเมินผลการศึกษา 1) ยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนา เพื่อไม่ให้เกิดโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะ ครูเปิดโอกาสให้เด็กย้อนคิดถึงกระบวนการเรียนของตนเอง 2) การประเมินเพื่อรับมิตรชอบ มากกว่าการวัดความรู้ด้วยคะแนนสอบ โดยการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเหล่านี้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย เพื่อลดภาระครู

3. การเสนอการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

3.1 ด้านหลักสูตร ได้แก่ 1) วางแผนโครงสร้างหลักสูตรประจำปีการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ 2) พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 3) พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 4) มีการกระชับหลักสูตร ปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนทราบ 5) เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกิจกรรมการวางแผนการจัดการหลักสูตร จัดประเภทตัวชี้วัด เพิ่มความชัดเจนในการสื่อสารแก่ครูและผู้ปกครอง เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้

3.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) สสำรวจความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองเป็นรายบุคคล 2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) ให้คำปรึกษาผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ กับดูแล 4) เน้นการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องและท้าทาย เตรียมความพร้อมด้านการเรียนรู้ของเด็กตามวัยและสอดคล้องกับพัฒนาการด้านสังคม อารมณ์และสติปัญญาและความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองแต่ละคน

5) เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความรู้ เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์เดิมของนักเรียน ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ 1) ให้การสนับสนุนด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอน 2) วางแผนเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่รอบตัวผู้เรียนหรือสื่อของจริงที่อยู่รอบๆ บ้าน ที่นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัย 3) มีการพัฒนาตนเองในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น 4) เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับนักเรียน และความพร้อมของผู้ปกครอง เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่รอบตัวผู้เรียนหรือสื่อของจริงที่อยู่รอบๆ บ้าน ที่นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัย ใช้สื่อออนไลน์อย่างเหมาะสม 5) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนร่วมดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและความพร้อมของนักเรียนตามการเรียนการสอนทั้ง 5 รูปแบบ

3.4 ด้านวัดผลและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนแต่ละชั้นตามกลุ่มสาระ 2) มีการประเมินความก้าวหน้าและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและยืดหยุ่น 3) สนับสนุนให้ครูนำผลการวัดประเมินผลแต่ละครั้งมาเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง การเรียนการสอน 4) ยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนา เพื่อไม่ให้เด็กเสียโอกาสพัฒนาความรู้และทักษะ ครูเปิดโอกาสให้เด็กย้อนคิดถึงกระบวนการเรียนของตนเอง 5) การประเมินเพื่อรับผิตรีบชอบมากกว่าการวัดความรู้ด้วยคะแนนสอบ โดยการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเหล่านี้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อลดภาระครู

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ครูมีความคิดเห็นสภาพการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผลการศึกษา ด้านหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ จากผลการสอบถามครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สะท้อนให้เห็นว่า สถานศึกษามีการวางแผนโครงสร้างหลักสูตรประจำปีการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 โดยการสำรวจความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองเป็นรายบุคคล และให้คำปรึกษาผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ กับดูแล ให้การสนับสนุนด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอน วางแผนเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่รอบตัวผู้เรียนหรือสื่อของจริงที่อยู่รอบๆ บ้าน ที่นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัย และมีการพัฒนาตนเองในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนแต่ละชั้นตามกลุ่มสาระ มีการประเมินความก้าวหน้าและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและยืดหยุ่น และสนับสนุนให้ครูนำผลการวัดประเมินผลแต่ละครั้งมาเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง การเรียนการสอน โดยผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรวรรณ มาตี (2537) ได้วิจัยเรื่องการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานวิชาการครบทั้ง 8 ด้าน ส่วนปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิชาการที่ผู้บริหารส่วนใหญ่ประสบ คือ ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบงาน

วิชาการโดยเฉพาะครูผู้สอนทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรยังไม่เพียงพอ และครูบางคนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร การนิเทศการสอนยังไม่สามารถจัดทำได้อย่างสม่ำเสมอ ขาดสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ขาดงบประมาณในการจัดหาหนังสือและเอกสารสำหรับปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับการวิจัยของอานวย แยมสะอาด (2539) ได้วิจัยเรื่องการบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนเขตการศึกษา 7 ที่พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการครบทั้ง 7 ด้าน คือ ใช้วิธีประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อค้นหาปัญหาด้านการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน จัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนตรงความรู้ความสามารถและความถนัดของแต่ละคน แนะนำให้ครูใช้วัสดุในท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นสื่อการเรียนการสอนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการวัดผลประเมินผล จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจเข้าไปใช้ห้องสมุด จัดมุมหนังสือในห้องเรียน มีการปฐมนิเทศครูบรรจุใหม่ ให้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมในด้านการเรียนการสอนอยู่เสมอ

2. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านหลักสูตร ได้แก่ (1) มีการกระชับหลักสูตร ปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วนทราบ (2) เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกิจกรรมการวางแผนการจัดการหลักสูตร จัดประเภทตัวชี้วัด เพิ่มความชัดเจนในการสื่อสารแก่ครูและผู้บริหาร เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนและความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ (1) เน้นการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องและท้าทาย เตรียมความพร้อมด้านการเรียนรู้ของเด็กตามวัยและสอดคล้องกับพัฒนาการด้านสังคม อารมณ์และสติปัญญาและความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองแต่ละคน (2) เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความรู้ เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ เดิมของนักเรียน ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ (1) เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับนักเรียน และความพร้อมของผู้ปกครอง เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่รอบตัวผู้เรียนหรือสื่อของจริงที่อยู่รอบๆ บ้านที่นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัย ใช้สื่อออนไลน์อย่างเหมาะสม (2) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนร่วมดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามนโยบายของของกระทรวงศึกษาธิการและความพร้อมของนักเรียนตามการเรียนการสอนทั้ง 5 รูปแบบ 4) ด้านวัดผลและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ (1) ยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนา เพื่อไม่ให้เกิดโอกาสพัฒนาความรู้ และทักษะ ครูเปิดโอกาสให้เด็กย้อนคิดถึงกระบวนการเรียนของตนเอง (2) การประเมินเพื่อรับผิดชอบมากกว่าการวัดความรู้ด้วยคะแนนสอบ โดยการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเหล่านี้ที่สามารถใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยลดภาระครู

จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 สะท้อนให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 โดยมีการกระชับหลักสูตร เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกิจกรรมการวางแผนการจัดการหลักสูตร เน้นการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความรู้เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับนักเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนร่วมดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามนโยบายของของกระทรวงศึกษาธิการและความพร้อมของนักเรียนตามการเรียนการสอนทั้ง 5 รูปแบบ และยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนา เพื่อไม่ให้เกิดโอกาส

พัฒนาความรู้และทักษะ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรเชษฐ์ จันทร์ภิรมย์ (2556) ได้วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน พบว่า ผู้บริหารในสถานศึกษาได้มีการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาทุกด้าน โดยมีปัญหาแต่ละด้านดังนี้ คือ ด้านหลักสูตร ควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่คณะครู และผู้มีส่วนร่วม ด้านการเรียนการสอน คือ ควรจัดรวมโรงเรียนของห้องเรียนที่อยู่ใกล้เคียงเข้าด้วยกัน ด้านการวัดผลประเมินผล คือ ควรมีการประเมินผลตามสภาพความเป็นจริง ด้านการนิเทศภายใน คือ ควรวางแผนและแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบในการนิเทศภายใน ด้านการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ คือ ควรให้ได้ศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ ด้านการวิจัยและการพัฒนา คือ ควรให้ครูได้ทำความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการบริหารโครงการทางวิชาการ คือ ควรกำกับติดตามผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศ คือ ควรนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา ด้านการประเมินผลงานทางวิชาการ คือ ควรวางแผนในการประเมินผลงานทางวิชาการในสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิริกิติ์ ทองปรีชา (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการการเรียนการสอนของโรงเรียนวชิรธรรมสาธิตเป็นไปตามนโยบายและแนวทางของรัฐบาลในการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดในสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยสูงสุดของนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา

3. แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตร ได้แก่ วางแผนโครงสร้างหลักสูตรประจำปีการศึกษาอย่างสม่ำเสมอพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 มีการกระชับหลักสูตร ปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ สสำรวจความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองเป็นรายบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน เตรียมความพร้อมด้านการเรียนรู้ของเด็กตามวัยและสอดคล้องกับพัฒนาการด้านสังคม อารมณ์ และสติปัญญาและความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองแต่ละคน 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ ให้การสนับสนุนด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอน วางแผนเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่รอบตัวผู้เรียน หรือสื่อของจริงที่อยู่รอบบ้านที่นักเรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้อย่างปลอดภัย มีการพัฒนาตนเองในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับนักเรียน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนร่วมดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามนโยบายของของกระทรวงศึกษาธิการและความพร้อมของนักเรียนตามการเรียนการสอนทั้ง 5 รูปแบบ 4) ด้านวัดผลและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนแต่ละชั้นตามกลุ่มสาระ มีการประเมินความก้าวหน้าและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและยืดหยุ่น สนับสนุนให้ครูนำผลการวัดประเมินผลแต่ละครั้งมาเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง การเรียนการสอน ยกย่องการประเมินเพื่อการพัฒนา ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม กระชับหลักสูตร สื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมวางแผน สสำรวจความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครอง จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน สนับสนุนด้านสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาตนเองในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับนักเรียน และความพร้อมของผู้ปกครอง ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนภูมิ

แสดงความก้าวหน้าทางการเรียน ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและยืดหยุ่น ยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนโดยสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา กาญจนพันธ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการปฏิบัติตามแนวนโยบายภาครัฐ รวมถึงการใช้กลไกความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชนในการดูแลนักเรียนนักศึกษาโดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุด ภายใต้สถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้นคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดของทุกคนที่เกี่ยวข้องมีการอำนวยความสะดวกให้นักเรียนทุกคนเข้าถึงการเรียนการสอนได้ การใช้สิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้นักเรียนทุกระดับชั้นสามารถเรียนผ่าน DLTV ได้การตัดสินใจนโยบายอยู่บนพื้นฐานของการสำรวจความต้องการทั้งจากนักเรียน ครู และโรงเรียน

องค์ความรู้การวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอองค์ความรู้จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วม 2) การบริหารงานวิชาการ และ 3) การจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัย อธิบายได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 อันเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ร่วมการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การประเมินผล เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง และมีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ให้สมาชิกทุกคนในองค์กรหรือหน่วยงานเดียวกัน ได้กระทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่คาดหวังและประสบความสำเร็จ บุคลากรทุกระดับในหน่วยงานร่วมมือกันรับผิดชอบร่วมกัน มีความรู้สึกผูกพันในฐานะเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ต้องการปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมาย และทิศทาง การเปิดโอกาสให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ

ร่วมคิดตามผล การเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับประโยชน์ในด้านการนำเอาความรู้ ความสามารถ (talents) และทักษะ (skills)

2. การบริหารงานวิชาการ เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยการมีส่วนร่วมของครูภายใต้ สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 มีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรซึ่งครอบคลุมงานใน 4 ด้าน คือ

2.1 การพัฒนาหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศ การจัดทำโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ การนำหลักสูตรมาใช้ การติดตามการประเมินการใช้หลักสูตร การ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

2.2 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้และจัดกระบวนการ เรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน การ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ส่งเสริม ให้ครูมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.3 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การปฏิบัติงานวิชาการเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และ นวัตกรรมการเรียนการสอนการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอน การประเมินผลการ พัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.4 การพัฒนาวัดผลและประเมินผลการศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการเกี่ยวกับการกำหนด ระเบียบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นสภาพจริงการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ผลการเรียนรู้จากสถานศึกษาอื่น และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

3. การจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 การบริหารงานวิชาการของครูภายใต้ สถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด 19 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านวัดผลและ ประเมินผลการศึกษา ซึ่งในสถานการณ์การระบาดของโควิด 19 ในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถปฏิบัติ ตามข้อปฏิบัติสำหรับโรงเรียนและสถาบันศึกษา ในสถานการณ์โควิด 19 โดยแจ้งผู้ปกครองเมื่อบุตรหลานมี อาการเจ็บป่วย คัดกรองนักเรียนบริเวณทางเข้าโรงเรียน ทำความสะอาดอุปกรณ์และสถานที่ต่างๆ เมื่อมีผู้ กลับมาจากพื้นที่เสี่ยงเข้าไปในสถานที่ดังกล่าว พิจารณาการจัดกิจกรรมในโรงเรียน จัดให้มีการดูแลอาคารและ ยานพาหนะ จัดให้มีการดูแลร้านอาหาร การจำหน่ายอาหาร โรงอาหาร ทำความสะอาดและดูแลห้องน้ำ ควบคุมครูและบุคลากรในโรงเรียน ให้ความรู้ผู้ปกครองและนักเรียนเกี่ยวกับโรคโควิด 19

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 โรงเรียนควรมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.2 โรงเรียนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสในการเลือกปฏิบัติ กิจกรรมตามความสนใจ
 - 1.3 โรงเรียนควรให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อนเป็นรายกรณี
 - 1.4 โรงเรียนควรติดตามถามไถ่การเรียนรู้ของผู้เรียนจากนักเรียนและผู้ปกครองเป็นระยะๆ
 - 1.5 โรงเรียนควรประสานเครือข่ายชุมชน อาสาพัฒนาผู้เรียนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อนเป็นรายกรณี

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภูประเสริฐ. (2547). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เสริมสินพีรพรสขิสเต็ม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน. แหล่งที่มา <https://moe360.blog/2020/05/08/> สืบค้นเมื่อ 25 มี.ค. 2565.
- ครูบ้านนอก.คอม. (2565) จุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. แหล่งที่มา <https://www.kroobannok.com/89747> สืบค้นเมื่อ 28 มี.ค. 2565.
- จิรกิติ์ ทองปรีชา. (2563). การบริหารจัดการการเรียนการสอน ภายใต้สถานการณ์ COVID - 19 ระดับมัธยมศึกษาพื้นที่โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิรวรรณ มาดี. (2537). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รัตนา กาญจนพันธ์. (2563). การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์ วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). วิทยาลัยหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรเชษฐ์ จันทกริรมย์. (2546). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อำนวย แยมสะอาด. (2538). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนเขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2538). การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Van Miller. (1965). The Public Administration of American School. New York: Macmillan Publishing Company.